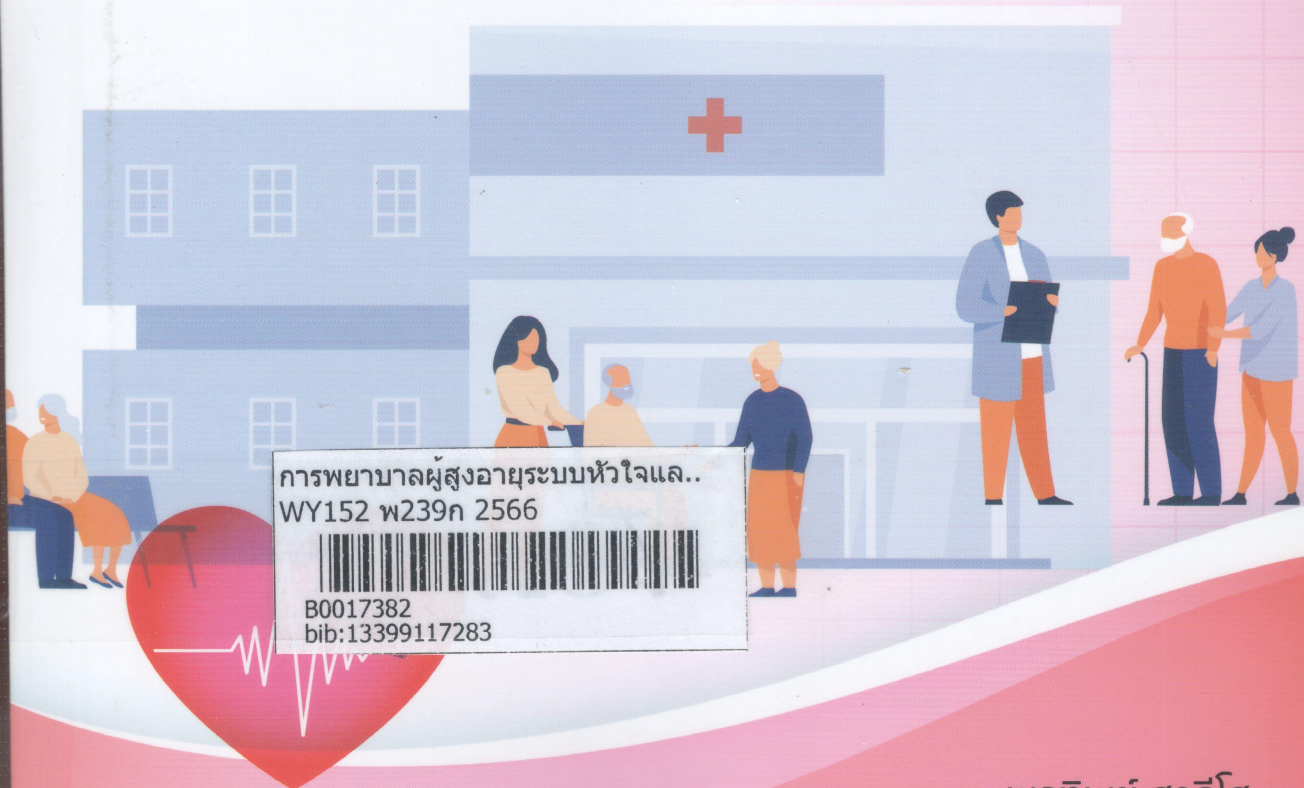

การพยาบาลผู้สูงอายุ ระบบหัวใจและหลอดเลือด

Elderly nursing care: cardiovascular condition

พรทิพย์ สารีโส

การพยาบาลผู้สูงอายุระบบหัวใจและหลอดเลือด / พรทิพย์ สารีโส

1. ระบบหัวใจและหลอดเลือด - โรค - การพยาบาล. 2. การพยาบาลผู้สูงอายุ.

618.970231

ISBN 978-974-03-4139-0

สปจ. 2574/2

สรรคุณคำวิชาการ ผู้สังคัม
Knowledge to All
www.cupress.chula.ac.th

เลขเรียกหนังสือ..... WY152 ..

..... พ239ก 2566 .....

เลขทะเบียนหนังสือ B0017382

วันที่ลงทะเบียน..... 17 ส.ค. 2566 .....

ได้มาจาก..... งบประมาณ 2566 .....

สิทธิในการผลิตและพิมพ์หนังสือเล่มนี้เป็นของสำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยแต่ผู้เดียว

การผลิตและการลอกเลียนหนังสือเล่มนี้ไม่ว่ารูปแบบใดทั้งสิ้น

ต้องได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากสำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จัดพิมพ์โดย สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พิมพ์ครั้งที่ 1 จำนวน 1,000 เล่ม พ.ศ. 2565

พิมพ์ครั้งที่ 2 จำนวน 1,000 เล่ม พ.ศ. 2566

บรรณาธิการอำนวยการ : ศาสตราจารย์ ดร.อรัญ หาญสืบสาย นางอรทัย นันทนาดีชัย

กองบรรณาธิการฝ่ายวิชาการ : ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ปิยนถ บุนนาค

รองศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์

รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ชิษณุ พันธุ์เจริญ

รองศาสตราจารย์ ดร.วิมลวรรณ พิมพ์พันธ์

ผู้ประสานงาน : วาสนา ชำเข็น

พิสูจน์อักษร : ตรีสุนนท์ อูปรมัย

ออกแบบปกและรูปเล่ม : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้จัดจำหน่าย : ศูนย์หนังสือแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

โทร.0-2218-9872 โทรสาร 0-2254-9495

Call Center (จัดส่งทั่วประเทศ) โทร.0-2255-4433

<http://www.chulabook.com> facebook page: Chulabook

chulabookcourse.com คอร์สเรียนออนไลน์ เรียนได้ทุกที่ทุกเวลา

Apps: CU-eBook Store

ร้านค้าติดต่อ แผนกขายส่ง สาขาหัวหมาก โทร. 0-2374-1375-6 โทรสาร 0-2374-1374

พิมพ์ที่ สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย [CUB 6604-020K] โทร. 0-2218-3562-3

www.cupress.chula.ac.th

สารบัญ

คำนำ	(ก)
สารบัญ	(ค)
สารบัญรูปภาพ	(ง)
สารบัญตาราง	(จ)
บทที่ 1 สถานการณ์ แนวโน้มโรคทางระบบหัวใจและหลอดเลือดในผู้สูงอายุ (Situation and trend in elderly with Cardiovascular condition)	1
บทที่ 2 การป้องกันโรคทางระบบหัวใจและหลอดเลือดในผู้สูงอายุ (Cardiovascular disease prevention in elderly)	17
บทที่ 3 การพยาบาลผู้สูงอายุโรคความดันโลหิตสูง (Nursing Care for elderly with Hypertension)	51
บทที่ 4 การพยาบาลผู้สูงอายุที่มีปัญหาหัวใจขาดเลือด (Nursing Care for elderly with Ischemic heart disease)	85
บทที่ 5 การพยาบาลผู้สูงอายุที่มีภาวะหัวใจล้มเหลว (Nursing Care for elderly with Heart failure)	119

สารบัญรูปร่างภาพ

ภาพที่ 1	แสดงสัดส่วนประชากรไทย	2
ภาพที่ 2	แสดงอัตราการเสียชีวิต	4
ภาพที่ 3	ลักษณะการเปลี่ยนแปลงของผนังกล้ามเนื้อหัวใจในผู้สูงอายุ	20
ภาพที่ 4	สรุปการเปลี่ยนแปลงตามวัยในระบบหัวใจและหลอดเลือดและการเกิดโรคและปัญหาสุขภาพ	21
ภาพที่ 5	ความสัมพันธ์ของการเกิดปัญหาในระบบหัวใจและหลอดเลือดในผู้สูงอายุ	22
ภาพที่ 6	องค์ประกอบในการซักประวัติเกี่ยวกับการออกกำลังกาย	24
ภาพที่ 7	สรุปความดันโลหิตสูงแต่ละชนิด	54
ภาพที่ 8	สรุปการเปลี่ยนแปลงตามวัยที่ส่งผลให้เกิดความดันโลหิตสูง	56
ภาพที่ 9	สรุปแนวทางการจัดการภาวะความดันโลหิตสูงในผู้สูงอายุ	80
ภาพที่ 10	สรุปชนิดของโรคหลอดเลือดหัวใจ	87
ภาพที่ 11	สาเหตุของการเกิดโรคหัวใจขาดเลือด	90
ภาพที่ 12	กระบวนการเกิดภาวะหลอดเลือดแดงแข็ง	91
ภาพที่ 13	การแบ่งอาการเจ็บหน้าอก <i>angina</i> ตาม <i>CCS</i>	98
ภาพที่ 14	การแปลผลค่า LVEF	100
ภาพที่ 15	แสดงความสัมพันธ์ของการทำลายกล้ามเนื้อหัวใจจากการขาดเลือดและสิ่งที่ตรวจพบ	101
ภาพที่ 16	ความเสื่อมตามวัยส่งผลให้ปริมาณของเลือดที่ออกจากหัวใจลดลง	125
ภาพที่ 17	การปรับตัวชดเชยของภาวะหัวใจล้มเหลวในผู้สูงอายุ	128
ภาพที่ 18	สรุปการพยาบาลผู้สูงอายุที่มีภาวะหัวใจล้มเหลว	139

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1	ตัวชี้วัดในการดูแลผู้สูงอายุโรคทางระบบหัวใจและหลอดเลือด	8
ตารางที่ 2	คำจำกัดความของ CVH เพื่อภาวะสุขภาพหัวใจและหลอดเลือด	27
ตารางที่ 3	ชนิดของการออกกำลังกาย	31
ตารางที่ 4	สรุปช่วงของการออกกำลังกายแต่ละชนิดสำหรับผู้สูงอายุ	33
ตารางที่ 5	ตัวอย่างการคำนวณ HRmax และ HRR	35
ตารางที่ 6	ปริมาณของวิตามินและเกลือแร่ที่ผู้สูงอายุควรได้รับในแต่ละวัน	39
ตารางที่ 7	สารอาหารที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุโรคเบาหวานเพื่อควบคุมระดับน้ำตาลในเลือด	43
ตารางที่ 8	การจำแนกระดับความดันโลหิตในผู้ใหญ่	52
ตารางที่ 9	ระดับความดันโลหิตและอาการ/อาการแสดง	59
ตารางที่ 10	กลุ่มยาที่ใช้ในการรักษาโรคความดันโลหิตสูงในผู้สูงอายุ	62
ตารางที่ 11	ยาที่ใช้ในการรักษาภาวะ emergency hypertension	64
ตารางที่ 12	การตรวจร่างกายในระบบที่สำคัญต่อการเกิด TOD จากความดันโลหิตสูง	68
ตารางที่ 13	ตัวอย่างแผนการพยาบาลผู้สูงอายุที่มีภาวะความดันโลหิตสูง	70
ตารางที่ 14	วิธีการและประสิทธิผลของการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการรักษาโรคความดันโลหิตสูง	76
ตารางที่ 15	ชนิดและลักษณะอาการเจ็บอก	92
ตารางที่ 16	กลุ่มยาที่ใช้ในการรักษาผู้สูงอายุโรคหัวใจขาดเลือดการออกฤทธิ์และอาการข้างเคียง	94
ตารางที่ 17	PQRST mnemonic และคำอธิบาย	97
ตารางที่ 18	การฟื้นฟูผู้ป่วยกล้ามเนื้อหัวใจตายแต่ละระยะการเจ็บป่วย	109
ตารางที่ 19	ขนาด การออกฤทธิ์ของยา Dopamine	127
ตารางที่ 20	กลุ่มยา ชื่อยาและอาการข้างเคียงของยาที่มีฤทธิ์ขยายหลอดเลือดโดยตรง	129
ตารางที่ 21	New York Heart Association (NYHA) Functional Classification	131
ตารางที่ 22	ระดับการมีกิจกรรมและการสงวนพลังงานตาม Functional class	138